

РОЗДІЛ III

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС. ФІНАНСОВЕ ПРАВО. ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

УДК: 351.741(342.72/.73)

DOI: <https://doi.org/10.32366/2523-4269-2021-76-3-62-68>

Батечко Альбіна Ідаятівна,
кандидат юридичних наук
(Донецький державний університет
внутрішніх справ, м. Маріуполь)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2425-4104>

ЗАХИСТ ЧЕСТІ ТА ГІДНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Статтю присвячено дослідженню особливостей захисту честі та гідності працівників Національної поліції України. Сформульовано та проаналізовано поняття честі та гідності поліцейського. Визначено сучасний стан вітчизняного законодавства стосовно захисту честі та гідності поліцейського. Розглянуто досвід європейських країн у цьому напрямі. Розкрито основні положення проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо захисту честі та гідності працівників Національної поліції України, членів громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону та військовослужбовців» № 5050.

Ключові слова: *честь; гідність; Національна поліція України; захист прав поліцейських.*

Постановка проблеми. Із розвитком громадянського суспільства в Україні особливої актуальності набуває питання захисту честі та гідності особи. Такий захист у правовому порядку ускладнюється тим, що в нормативно-правових актах законодавцем не визначено зміст і сутність понять «честь» та «гідність», а також не встановлено відмінності між ними. Захист честі та гідності особи на державному рівні та надання кожній людині «правової захищеності» з боку органів влади в Україні ще не стали гарантією недоторканності особи. Особливо актуальним захист честі та гідності є для працівників поліції, діяльність яких здійснюється в конфліктних умовах та супроводжується значним психологічним навантаженням і спротивом правопорушників. Забезпечення права працівників поліції на захист честі та гідності під час виконання службових обов'язків не врегульоване законодавством належним чином, а також не відповідає вимогам, які зумовлені криміногенною ситуацією та соціально-політичною обстановкою в Україні, а тому потребує вдосконалення.

Актуальність дослідження обумовлено тим, що працівник поліції є важливою ланкою функціонування системи «держава-суспільство». У зв'язку з цим він як посадова особа та як фізична особа повинен бути особливо захищеним державою, у тому числі мати додаткові соціально-правові засоби захисту, що поширюються і на сферу його приватності, складниками якої є власна честь, гідність та ділова репутація, оскільки дискредитація працівника поліції як представника влади не може не позначатися на авторитеті цих органів

загалом, тому посягає на інтереси держави, дестабілізуючи нормальне функціонування останньої.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти охорони честі та гідності в юридичній науці розглядали: А. Л. Анісімов, Ю. В. Баулін, В. С. Бігун, Ю. А. Ведерніков, А. В. Грищук, Г. В. Джагупов, А. А. Дудоров, А. А. Житній, І. П. Зеленко, І. І. Качала, М. І. Коржанський, А. Н. Костенко, О. М. Литвинов, М. В. Лошицький, В. П. Маковій, М. І. Мельник, В. О. Навроцький, І. С. Ной, В. І. Осадчий, В. М. Підгородинський, А. В. Сакович, Р. А. Сербин, С. П. Шурак та інші. Проте, незважаючи на наявність наукових досліджень, проблема захисту честі та гідності працівників Національної поліції України (далі – НП України) все ж таки потребує подальшого дослідження, особливо в умовах продовження реформування органів правопорядку.

Метою статті є визначення сутності понять «честь» та «гідність» працівників НП України та особливостей їхнього захисту.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до вимог Закону України «Про Національну поліцію», професійна честь та гідність кожного працівника поліції – це одночасно й моральний вигляд усього особового складу органів та підрозділів НП України, тому не можна залишати без належного реагування на будь-які посягання щодо честі та гідності навіть одного поліцейського. За роботою окремого працівника поліції, його морально-професійними якостями пересічні громадяни оцінюють діяльність усієї поліції, керуючись вимогами Закону України «Про Національну поліцію». У сучасних умовах розвитку соціальних мереж дуже швидко поширюються відеосюжети за участю працівників поліції з проявом неповаги, агресії, а інколи навіть насилля стосовно них.

У Конституції України закріплено, що всі люди є вільними і рівними у своїх гідності та правах (ст. 21), що кожен має право на повагу до його гідності (ст. 28), кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, ніхто не має права зазіхати на права та свободи, честь і гідність інших людей (ст. 68). У ст. 3 Конституції України визначено, що «людина, її життя, здоров'я, честь та гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю».

Право на захист честі та гідності встановлено як у національних нормативно-правових актах, так і в низці міжнародних правових документів, зокрема в Загальній декларації прав людини (1948 р.), Міжнародному пакті про економічні, соціальні й культурні права (1966 р.), Міжнародному пакті про громадянські та політичні права (1966 р.), Мінімальних стандартних правилах поводження з в'язнями (1955 р.) та інших. Отже, право на честь і гідність є основним конституційним правом людини.

Як зазначають С. П. Шурак та В. П. Маковій, честь і гідність є важливими нематеріальними благами, певною соціальною оцінкою особи, яка визначається поведінкою, діями та професійною діяльністю. «Честь і гідність громадян – особисті, невід'ємні від особи немайнові блага, що охороняються як цивільним, так і кримінальним правом. Враховується, що честь – це певна соціальна оцінка громадянина, об'єктивне ставлення до нього, яке утворює його матеріальну і ділову репутацію. Гідність – це усвідомлення особою своїх якостей, здібностей, світогляду та суспільного значення» [1].

Варто погодитися з І. С. Єпішко, яка виокремлює два підходи до визначення понять «гідність» і «честь»:

а) самостійність і різні значення понять «гідність» і «честь» (прихильниками цієї позиції є А. Л. Анісімов, А. В. Грищук, І. І. Качала);

б) отождошення цих понять (такої позиції дотримуються І. С. Ной, В. І. Осадчий та І. Г. Стремькова) [1].

На думку І. С. Єпішко, необхідно дотримуватися все ж першого підходу та визначити поняття «честь» і «гідність» як самостійні, адже гідність людини не залежить від будь-яких її індивідуальних, соціальних або людських (природних) особливостей. Так виникає принцип рівності людей з огляду саме на їхню «природну» гідність, якою наділена людина від народження. Тому гідність – це об'єктивна властивість людини, яка відображає її унікальну, неперевершену цінність. З моменту народження гідність людини «рівна» з гідністю всіх

інших людей. Усвідомлення цього є причиною формування в кожній людині почуття власної гідності, очікування поваги до неї з боку інших людей, установки на захист своїх прав, а також визнання нею рівних прав усіх людей. Честь – це потреба людини в повазі до себе і до визнання іншими її досягнень перед суспільством, її соціальної цінності, переконаність у власній значущості для людей тощо. Тобто гідність – це самооцінка людиною своїх якостей як невід’ємної цінності від народження, а честь – це вже оцінка якостей, яка надається суспільством (не надана від народження, а отримана за життя) [1].

С. П. Головатий зауважує, що дуже часто честь ототожнюють з гідністю (особливо коли йдеться про професійну честь). І це не випадково, адже ці поняття мають спільне філософське підґрунтя, основою якого є високі моральні принципи. Водночас за своєю юридичною сутністю поняття «честь» та «гідність» відрізняються одне від одного: якщо поняття «гідність» виконує засадничу роль у всій системі людських прав, то поняття «честь» до загальної категорії людських прав узагалі не належить [2].

Реальний захист честі та гідності працівників поліції у практичній діяльності фактично ігнорується і керівниками органів поліції, і спеціальними структурними підрозділами й організаціями, такими як внутрішня безпека, юридична (правова) служба органів поліції, профспілки, управління забезпечення прав людини. У зверненнях, що нерідко надходять до керівників органів поліції, наявна інформація щодо неправомірної поведінки поліцейських, інколи висуваються обвинувачення у вчиненні тяжких злочинів. Найбільше повідомлень про дисциплінарні проступки й аморальну поведінку, що свідчить про негативні ділові та моральні якості працівників поліції. Такі звернення безпосередньо принижують честь і гідність поліцейських. За кожним з таких звернень проводиться ретельна перевірка та службові розслідування. Переважно висунуті звинувачення не підтверджуються, що зазначається у висновку, який надається «потерпілому» [1].

Офіційні статистичні дані засвідчують, що в загальній структурі злочинності діяння, передбачені розділом III Особливої частини Кримінального кодексу України, становлять незначну частку (не більше 0,2 %). Водночас останніми роками спостерігається тривожна тенденція збільшення кількості вказаних посягань. Так, якщо протягом 2016 року органами прокуратури обліковано 691 злочин проти волі, честі та гідності особи, то у 2017 році – 858 (+ 24,17 %), у 2018 році – 882 (+ 2,8 %), а у 2019 році – 924 (+ 4,76 %) таких злочинів. Винятком став лише 2020 рік, протягом якого обліковано 658 (– 28,79 %) зазначених кримінальних правопорушень. Маємо підстави також стверджувати, що значна частина посягань на волю, честь та гідність особи залишається латентною [2].

Працівники поліції – це особлива категорія працівників. Вони наділені виключними повноваженнями стосовно забезпечення публічної безпеки й порядку; охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства та держави; протидії злочинності; надання в межах, визначених законом, послуг щодо допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [3].

Отже, працівник НП України може захистити свою честь та гідність лише як звичайний громадянин. Ураховуючи статистичні дані, можна припустити, що посягання на волю, честь та гідність поліцейського так і залишаться латентною злочинністю.

Оцінка честі – це оцінка громадської думки, а оцінка гідності – це насамперед справа самої особистості. Якщо брати до уваги міркування відомих учених стосовно обох категорій, запозичених із норм моралі, то можна стверджувати, що честю є безпосередньо зовнішня оцінка фізичної особи з боку суспільства або відповідної соціальної групи, у якій така особа має членство, а гідністю – внутрішня самооцінка особою власних якостей. У контексті цієї ж думки слушно вказується на обмежену регламентацію права на честь та гідність у площині однієї з його складових частин – права на повагу до честі та гідності [3].

Оскільки, як було зазначено вище, гідність – це оцінка людиною себе як моральної особистості, що значуща для оточення, для суспільства, то «професійна гідність» – це поняття, яке слугує для визначення значимості людини як професіонала на основі своїх досягнень, самоповаги [3].

Необхідно звернути увагу на те, що після реорганізації правоохоронних органів та їх трансформації ця норма не зникла, вона набула дещо іншого значення. Так, відповідно до правил етичної поведінки працівників апарату Міністерства внутрішніх справ України (далі – МВС України), територіальних органів, закладів, установ і підприємств, що належать до сфери управління МВС України, «гідна поведінка» – це:

- повага до гідності інших осіб;
- ввічливість та дотримання високої культури спілкування;
- доброзичливість і запобігання виникненню конфліктів у стосунках із громадянами;
- недопущення, у тому числі поза робочим часом, дій та вчинків, які можуть зашкодити роботі чи негативно вплинути на репутацію працівників МВС України. Це визначення принципу етики працівників МВС України об'єднує у собі два поняття – честь та гідність [3].

Проведений А. В. Тішиним аналіз поняття «особиста безпека» щодо працівника поліції дає підстави зробити певні узагальнення. По-перше, у деяких (зокрема і серед наведених вище) дефініціях безпека визначається через сукупність заходів, що, на нашу думку, характеризує не природу самого явища (оскільки безпека – це певний стан речей чи ідеальне, тобто уявне, явище), а процес його забезпечення, де безпека є бажаним результатом. По-друге, особиста безпека: а) пов'язана лише з особою правоохоронця; б) відповідає часу його перебування на службі (під час виконання службових обов'язків); в) пов'язана безпосередньо або опосередковано з діями (бездіяльністю) цього поліцейського або його напарників; г) переважно залежить від його особистих превентивних та запобіжних заходів чи заходів його напарників [4].

Можна погодитися з А. В. Тішиним, що ширшим порівняно з терміном «особиста безпека працівника поліції» є поняття «безпека діяльності працівників поліції» чи «безпека життєдіяльності персоналу». Безпека життєдіяльності персоналу поліції – це стан захищеності співробітників поліції (як окремої особи, так і всього колективу взагалі) під час перебування на службі чи на роботі (для неатестованих працівників), незалежно від виконання службових обов'язків, від шкідливих і небезпечних ризиків та факторів природного, соціального й техногенного середовища, а також суспільні відносини, спрямовані на забезпечення такої безпеки. До безпеки життєдіяльності персоналу поліції належить й особиста безпека поліцейського [4].

У Верховній Раді України зареєстровано проєкт Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо захисту честі та гідності працівників Національної поліції України, членів громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону та військовослужбовців» № 5050, у межах якого передбачено відповідальність громадян за умисні, публічні дії, які ображають честь та гідність працівника НП України під час виконання ним службових обов'язків, виражені в непристойній формі, за осквернення поліцейського однострою.

Змінами до ст. 185 Кодексу України про адміністративні правопорушення пропонується встановити, що злісна непокора законному розпорядженню, вимозі працівника НП України під час виконання ним службових обов'язків, а також умисні, публічні дії, які ображають честь та гідність працівника НП України під час виконання ним службових обов'язків, виражені в непристойній формі, осквернення поліцейського однострою призводить до накладення штрафу від 8 до 15 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадських робіт на строк від 40 до 60 годин, або виправних робіт на строк від 1 до 2 місяців з відрахуванням 20 % заробітку, або адміністративного арешту на строк до 15 діб.

Варто зазначити, що такі покарання дуже гуманні порівняно із зарубіжними країнами, де вже давно передбачено відповідальність за образу та приниження поліцейського.

Так, у Республіці Польщі працівник поліції під час виконання службових обов'язків вважається державним службовцем, тому в разі образи він користується спеціальним правовим захистом, передбаченим положеннями кримінального законодавства. У статті 115 Кримінального кодексу Республіки Польщі, крім поліцейських, визнано державними

службовцями суддів, присяжних, військових, прокурорів та вчителів. Щороку прокуратура Польщі порушує кілька тисяч проваджень, пов'язаних з образами посадових осіб, більшість із яких стосується поліцейських, політиків та вчителів. Образа за законодавством Польщі може мати форми словесного висловлювання (з використанням вульгарної лексики), образливого жесту, малювання (карикатури), символів, знаків або інших носіїв інформації (фотографії), листів та вебсайтів в інтернет-мережі. Сама ж кримінальна відповідальність за образу поліцейського передбачається у ст. 226 Кримінального кодексу Республіки Польщі, відповідно до якої той, хто ображає державного чиновника або службову особу під час та у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків, підлягає покаранню у вигляді штрафу, обмеження волі або позбавлення волі на строк до одного року. Якщо діяння спричинила неналежна поведінка офіцера або службової особи, суд може застосувати пом'якшення покарання і навіть відмовитися від нього [5].

Найбільш суворі покарання за образу поліцейського встановлено у законодавстві Франції. Так, ст. 433-5 Кримінального кодексу Франції вказує на те, що слова, жести або погрози, написи чи зображення будь-якого вигляду, які не оприлюднювалися, або надсилання будь-яких предметів особі, відповідальній за місію державної служби, є неповагою та карається штрафом у розмірі 7 500 євро. Зазначене діяння визнається злочином у разі, якщо ця образа пов'язана з виконанням службових обов'язків та принижує честь, гідність і повагу особи або служби, з якою вона асоціюється. Коли такі образи адресовано особі, яка має державні повноваження, неповага карається тюремним ув'язненням на 1 рік та штрафом у розмірі 15 000 євро. За неповагу, передбачену першим пунктом, учинену під час масового заходу, Кримінальний кодекс Франції встановлює покарання у вигляді позбавлення волі на 6 місяців та штраф у розмірі 7 500 євро, а за неповагу, передбачену в другому пункті та учинену під час масового заходу, – ув'язнення на два роки і 30 000 євро штрафу [5].

Отже, незважаючи на те, що відповідно до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо захисту честі та гідності працівників Національної поліції України, членів громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону та військовослужбовців» № 5050 передбачено відповідальність за приниження честі, гідності і ділової репутації поліцейського, цей законопроект досі знаходиться на розгляді. Він дуже важливий для працівників НП України. Пояснити це можна тим, що працівник поліції має постійно дбати про свою компетентність, професійну честь і гідність. У разі поширення неправдивих відомостей, які принижують його честь, гідність і ділову репутацію, за необхідності працівник поліції повинен вживати заходів щодо спростування такої інформації, у тому числі в судовому порядку, а також своєю самовідданістю, неупередженістю, сумлінним виконанням службових обов'язків сприяти підвищенню рівня авторитету Національної поліції України та зміцненню довіри громадян до неї.

Розробка механізму захисту честі та гідності поліцейського під час виконання своїх повноважень дуже важлива, адже в суспільстві існують суттєві вимоги та очікування щодо реалізації своїх повноважень працівниками НП України, що не гарантує гідного ставлення та поваги. Саме це можна визначити як психотравмуючий вплив на поліцейського, який призводить до зниження мотивації та емоційного вигорання.

Як зазначив Е. А. Єрьоменко, психотравмуючий вплив на співробітників правоохоронних органів може бути: потужним й одноразовим (застосування зброї, затримання озброєного злочинця); інтенсивним і багаторазовим, що вимагає періоду адаптації до постійних джерел стресу (несення служби у разі крайньої потреби, участь у бойових діях проти незаконних збройних формувань). Також цей вплив характеризується різним ступенем раптовості, масштабності; може служити джерелом як об'єктивно, так і суб'єктивно обумовленого стресу (через недостатню досвідченість, психологічну невідповідність, низьку емоційну стійкість конкретного співробітника) [6].

У свою чергу, «власну безпеку в органах поліції» А. В. Тішин пропонує розглядати як комплексний режим захищеності органу (чи органів) поліції, а також кожного окремого поліцейського (їх близьких родичів і членів сім'ї, майна) від загроз деструктивного та дезорганізуючого впливу, що можуть зашкодити їхньому ефективному функціонуванню у

звичайних та нестандартних (надзвичайних) ситуаціях. Указана складова внутрішньої безпеки, на відміну від власної безпеки в органах поліції, спрямована на виявлення та подолання або завчасне попередження, як правило, внутрішніх загроз, тобто тих, які виникають через неправомірні дії самих працівників поліції, чи за їх участю [4].

Висновки. Отже, на основі аналізу питання захисту честі та гідності працівників Національної поліції України можна зробити низку висновків.

1. Честь працівника поліції – це безпосередньо зовнішня оцінка поліцейського з боку суспільства або відповідної соціальної групи, яка характеризує моральний вигляд усього особового складу органів та підрозділів НП України.

2. Гідність працівника поліції – внутрішня самооцінка поліцейського власних якостей як моральної особистості, що значуща для оточення, для суспільства, та визначення значимості поліцейського як професіонала на основі своїх досягнень, самоповаги.

3. Захист честі та гідності поліцейського як громадянина України здійснюється на загальних підставах та не гарантує певного рівня захищеності під час виконання поліцейським своїх повноважень. Тому порушення права на захист поліцейського під час виконання своїх повноважень формує показники латентної злочинності.

4. Проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо захисту честі та гідності працівників Національної поліції України, членів громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону та військовослужбовців» № 5050, який досі знаходиться на розгляді, має бути якомога швидше прийнято та реалізовано, адже саме цей нормативно-правовий акт сприятиме підвищенню авторитету НП України.

Список використаних джерел

1. Єпішко І. С. Кримінально-правовий захист честі та гідності поліцейського є невідкладним. *Право і безпека*. 2017. № 3 (66). С. 67–71. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/2667/Kryminalno-pravovyi%20zakhyst%20chesti%20ta%20hidnosti%20politseiskoho_Yepishko_2017.pdf?sequence=2&isAllowed=y (дата звернення: 07.07.2021).
2. Андрушко А. В. Злочини проти волі, честі та гідності особи (кримінально-правове та кримінологічне дослідження): дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.08. Ужгород. 2021. 675 с. URL: <https://inlnk.ru/XOLQI> (дата звернення: 07.07.2021).
3. Шурак С. П., Маковій В. П. Професійна честь та гідність працівника поліції. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2017. № 3. С. 141–144. URL: <http://oduvv.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/PUPCH-3-2017.pdf#page=141> (дата звернення: 07.07.2021).
4. Тішин А. В. Бойовий хортинг: поняття особистої безпеки співробітників поліції. *Особиста безпека в діяльності правоохоронних органів, як запорука якісного виконання службових завдань*: матер. круглого столу, 05 лютого 2021 р., м. Ірпінь. Університет ДФС України, 2021. URL: http://ir.nusta.edu.ua/bitstream/123456789/6672/1/6800_IR.pdf (дата звернення: 07.07.2021).
5. Бугайчук К. Л. Закордонний досвід правового регулювання відповідальності за образу працівників поліції та можливості його використання в Україні. *Право і безпека*. 2021. № 1 (80). URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/10703/Zakordonnyi%20dosvid_%20Buhachuk_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 07.07.2021).
6. Єрмоєнко Е. А. Підготовка співробітників правоохоронних органів до дій в екстремальних ситуаціях спеціалізованими засобами бойового хортингу. *Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь, 2021. С. 1568–1588.

References

1. Yepishko, I. S. Kryminalno-pravovyi zakhyst chesti ta hidnosti politseiskoho ye nevidkladnym [The criminal-legal protection of the police officer is urgent]. *Pravo i bezpeka*. 2017. № 3 (66). S. 67–71. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/2667/Kryminalno-pravovyi%20zakhyst%20chesti%20ta%20hidnosti%20politseiskoho_Yepishko_2017.pdf?sequence=2&isAllowed=y (data zvernennia: 07.07.2021) [in Ukrainian].

2. Andrushko, A. V. (2021). Zlochyny proty voli, chesti ta hidnosti osoby (kryminalno-pravove ta kryminolohichne doslidzhennia) [Crimes against the will, honor and dignity of the person (criminal and criminological research)]: dys. ... dokt. yuryd. nauk : 12.00.08. Uzhhorod. 675 s. URL: <https://inlnk.ru/XOLQI> (data zvernennia: 07.07.2021) [in Ukrainian].
3. Shurak, S. P., Makovii, V. P. (2017). Profesiina chest ta hidnist pratsivnyka politsii [Professional honor and dignity of the police officer]. *Pivdennoukrainskyi pravnychi chasopys*. № 3. S. 141–144. URL: <http://oduvs.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/PUPCH-3-2017.pdf#page=141> (data zvernennia: 07.07.20 21) [in Ukrainian].
4. Tishyn, A. V. (2021). Boiovyi khortynh: poniattia osobystoi bezpeky spivrobotnykiv politsii. *Osobysta bezpeka v diialnosti pravookhoronnykh orhaniv, yak zaporuka yakisnoho vykonannia sluzhbovykh zavdan* [Combat Horting: The concept of personal security of police officers. *Personal security in law enforcement activities as a guarantee of qualitative performance of service tasks*]: mater. kruhloho stolu, 05 liutoho 2021 r., m. Irpin. Universytet DFS Ukrainy. URL: http://ir.nusta.edu.ua/bitstream/123456789/6672/1/6800_IR.pdf (data zvernennia: 07.07.2021) [in Ukrainian].
5. Buhaichuk, K. L. (2021). Zakordonnyi dosvid pravovoho rehulivannia vidpovidalnosti za obrazu pratsivnykiv politsii ta mozhlyvosti yoho vykorystannia v Ukraini [Foreign experience of legal regulation of responsibility for the image of police officers and the possibility of its use in Ukraine]. *Pravo i bezpeka*. № 1 (80). URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/10703/Zakordonnyi%20dosvid_%20Buhaichuk_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y (data zvernennia: 07.07.2021) [in Ukrainian].
6. Ieromenko, E. A. (2021). Pidhotovka spivrobotnykiv pravookhoronnykh orhaniv do dii v ekstremalnykh sytuatsiiakh spetsializovanymy zasobamy boiovoho khortynhu. *Boiovyi khortynh ta diialnist pravookhoronnykh orhaniv Ukrainy* [Preparation of law enforcement officers to actions in extreme situations by specialized means of combat horting. *Combat Horting and Law Enforcement Authorities of Ukraine*]: materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf., 04–05 sichnia 2021 r., m. Irpin. S. 1568–1588 [in Ukrainian].

Batechko Albina,

PhD in Law

(Donetsk State University of Internal Affairs, Mariupol)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2425-4104>

PROTECTION OF THE HONOR AND DIGNITY OF NATIONAL POLICE EMPLOYEES

The article is devoted to the study of the peculiarities of the protection of the honor and dignity of the National Police of Ukraine. The notion of honor and dignity of a police officer is considered and analyzed. The author revealed the meaning of the terms «dignity» and «honor» and provided a definition of honor and dignity of police officers within the independence of these terms and pointed out the main difference between these concepts. The article identifies the current state of national and international legislation on the protection of honor and dignity. The main characteristics and indicators of professional honor and decent behavior of a police officer are given. It is noted that the real protection of the honor and dignity of police officers in practice is virtually ignored and, according to current statistics, offenses against the honor and dignity of police officers are indicators of latent crime. The experience of European countries, namely Poland and France on the mechanism of protection of personal safety and security of police officers is considered. The main provisions of the draft Law of Ukraine «On Amendments to the Code of Administrative Offenses of Ukraine to protect the honor and dignity of employees of the National Police of Ukraine, members of public formations for the protection of public order and the state border and servicemen» № 5050. It has been found that the honor of the police officer is a directly external assessment of the police officer from the society or the relevant social group, which characterizes the moral appearance of the entire personnel of the bodies and units of the National Police of Ukraine. The dignity of the police officer is the internal self-esteem of police officers as a moral personality that is significant for the environment, for society, and determining the significance of the police as a professional based on its achievements, self-esteem. The protection of the honor and dignity of the police as a citizen of Ukraine is carried out on general grounds and does not guarantee a certain level of protection during the execution of police officers.

Key words: honor; dignity; National Police; protection of police rights.

Надіслано до редколегії 07.08.2021
Рекомендовано до публікації 10.08.2021